Primärvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Rehab habilitering försäkringsmedicin hjälpmedel
Cecilia Matzon

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-11

PVN 2026-0028

Primärvårdsnämnden

Revidering av förfrågningsunderlag för vårdval logopedi

Ärendebeskrivning
Ärendet innehåller förslag till reviderat förfrågningsunderlag enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) för vårdval logopedi.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Reviderat förfrågningsunderlag för vårdval logopedi, huvuddokument med bilagor

Förslag till beslut
Primärvårdsnämnden beslutar följande:

1. Förfrågningsunderlag för vårdval logopedi godkänns.

2. Förfrågningsunderlaget gäller från och med den 1 september 2026.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Vårdval logopedi infördes 2008 som ett av de första vårdvalen i Region Stockholm. Uppdraget omfattar akuta och planerade rehabiliteringsinsatser inom öppenvård. Uppdraget ska utföras av legitimerad logoped.

Uppdraget omfattar fem målgrupper, patienter med språk- och talstörning, patienter med röststörning, patienter med stamning, patienter med neurologiskt betingad språk- och talstörning och/eller sväljstörning samt personer med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

För att få insatser inom vårdval logopedi krävs remiss. Remittent ska vara läkare, logoped, psykolog eller sjuksköterska vid barnavårdscentral, särskilt boende eller inom skolhälsovård.

I dagsläget har regionen avtal med 78 logopedmottagningar i länet, exklusive Norrtälje. Sammanlagt omfattar avtalen 327 heltidstjänster. Antalet mottagningar är stabilt med få nya ansökningar och uppsägningar.

År 2025 togs 38 942 patienter emot inom vårdvalet och dessa fick sammanlagt 176 532 vårdkontakter.

I budget för 2023 fick hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att ta fram en omställningsplan för vårdval, som ett led i viljeriktningen att ytterligare behovsstyra vården. Inom ramen för detta arbete genomlystes samtliga vårdval utifrån ett antal fastställda kriterier, däribland förekomst av icke medicinskt motiverad vård, kostnadsutveckling, jämlikhet, tillgänglighet, geografisk spridning samt frågor kopplade till utbildning och kompetensförsörjning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden samt primärvårdsnämnden fastställde omställningsplanen i juni 2023. Förvaltningen fick uppdraget att utreda vårdstruktur/avtalsform samt kompetensförsörjning och geografisk spridning inom vårdvalet.

Överväganden

Avtalsform
I arbetet med omställningsplanen konstaterades att lagen om valfrihetssystem (LOV) är en lämplig avtalsform för avtalsområdet logopedi. Möjlighet att revidera skapar förutsättningar för löpande utveckling och förbättring. LOV är ett system där marknadsmekanismen ska styra vilket skiljer sig från till exempel upphandlade avtal (LOU) där man beställer ett visst antal logopeder eller utförda tjänster/utredningar.

Kompetensförsörjning och geografisk spridning
Det finns risk för försämrad kvalitet och mindre attraktionskraft på grund av nedprioriterad kompetensutveckling och ökad tidspress kopplat till 100 procent produktionsbaserad ersättningsmodell i kombination med stigande omkostnader. Hembesök kan innebära långa resvägar vilket det inte finns kostnadstäckning för i nuvarande modell. Patienter med neurologiskt betingade språk- och talstörning/sväljsvårigheter är ofta sköra och multisjuka, det föreligger stort vårdbehov då sväljsvårigheter kan leda till pneumoni och viktnedgång.

Mycket kringarbete och tidskrävande besök samt långa resvägar har medfört att vårdgivarna avsäger sig neuroåtagandet. Det råder brist på

neurologopedkompetens i flera delar av länet. I uppdraget ingår insatser vid särskilda boende.

Möjlighet till att rapportera ” Omfattande utredning vuxna, tal och språk” saknas i nuvarande uppdrag. Idag får patienten komma vid fyra enskilda tillfällen i stället för två längre tillfällen.

Det saknas även möjlighet till att rapportera resurskrävande besök för vuxna patienter. Stamningsföreningen har lyft behovet av möjlighet till utökad behandlingstid för vuxna patienter, det finns också forskning som stöder vikten av längre besök för vuxna patienter som stammar.

Revidering
Vid revideringen sker en övergång till ny struktur för förfrågningsunderlaget som helhet. Förtydliganden sker inom ett stort antal områden. Syftet med förändringarna är att göra dokumenten mer juridiskt hållbara och därigenom minska risken för välfärdsbrott samt att stärka beredskapen vid extraordinär händelse.

Förändringar har även gjorts för att anpassa till upphandlat digitalt ansökningssystem.

Namnstandard
För att underlätta för befolkningen och minska risken för missförstånd eller förväxling med annan verksamhet föreslås att den som ansöker om att bedriva vårdval logopedi ska ange ett namn på mottagningen som innehåller uttrycket logoped eller logopedi. Vidare rekommenderas att namnet innehåller koppling till den geografiska plats där mottagningen är belägen.

Förändringar i Huvuddokument
Som en åtgärd i att stärka det förebyggande arbetet mot välfärdsbrottslighet införs ett krav på godkännande för underleverantörer i avtalet. Bland annat kommer utdrag från belastningsregistret ingå i godkännandeprocessen av en ny underleverantör.

Förändringar i Ersättningsvillkor
I det aktuella förslaget föreslås en höjning av samtliga ersättningar inom vårdvalet (exklusive dyslexiutredningar, chat och telefon) med 5 procent. En högre höjning föreslås för hembesök samt Omfattande utredning av sväljsvårigheter i hemmet med 200 kronor respektive 500 kronor. Förvaltningen föreslår också ersättning för restid, se tabell nedan. Vidare

föreslår förvaltningen att det införs möjligheten att kunna rapportera resurskrävande besök för vuxna. En annan justering som föreslås är att införa möjlighet till att rapportera utredning av språkstörning för vuxna. Ersättning för videobesök föreslås ersättningen höjas från 80 procent till 85 procent av fysiskt besök. Se förslag till ny ersättning i tabell 1.

Tabell 1

Beskrivning	**Ersättning**	**Förslag ny ersättning**
Besök på mottagning, log	817 kr	858 kr
Resursk besök < 18 år, log	1 306 kr	1 371 kr
Gruppbesök, log	411 kr	432 kr
Hembesök, enskilt inkl. resväg 0-2 mil	1 548 kr	1 748 kr
Hembesök, enskilt inkl. resväg 2-4 mil	1 548 kr	2 580 kr
Hembesök, enskilt inkl. resväg 4 mil eller mer	1 548 kr	3 380 kr
Omf utr < 18 år, tal o språk, log	4 256 kr	4 469 kr
Utr dyslexi, log	4 102 kr	4 102 kr
Omf utr dyslexi, log	6 124 kr	6 124 kr
Konf resultat till utred team, utan pat, log	1 237 kr	1 299 kr
Konf resultat till utred team, med pat, log	1 237 kr	1 299 kr
Konf avsl dyslexiutredn, med pat/företr, log	1 394 kr	1 464 kr
Konf avsl dyslexiutredn, utan pat/företr, log	1 237 kr	1 299 kr
Konf avsl dyslexiutredn på egen mott, log	928 kr	974 kr
Besök på annan plats, log	1 394 kr	1 748 kr
Resurskr besök, enskilt, LSVT, log	1 237 kr	1 299 kr
Resurskr besök, grupp, LSVT, log	519 kr	545 kr
Omfattande utredning sväljsvårigheter, hembesök enskilt inkl. resväg 0-2 mil	1 780 kr	2 280 kr
Omfattande utredning sväljsvårigheter, hembesök enskilt inkl. resväg 2-4 mil	1 780 kr	3 080 kr
Omfattande utredning sväljsvårigheter, hembesök enskilt inkl. resväg 4 mil eller mer	1 780 kr	3 880 kr

Resurskr mott besök, neurologiskt, log	1 237 kr	1 299 kr
Resurskr mott besök, kommunik kartor, log	1 237 kr	1 299 kr
Tolk medverkar vid besöket, log	772 kr	811 kr
Video Besök, log	613 kr	686 kr
Video Resursk besök < 18 år, log	980 kr	1 097 kr
Video Konf resultat till utred team, log	928 kr	1 039 kr
Video Konf avsl dyslexiutr skola, med pat/företr	1 046 kr	1 171 kr
Video Konf avsl dyslexiutr skola, utan pat/företr	928 kr	1 039 kr
Video Resurskr besök, enskilt, LSVT, log	928 kr	1 039 kr
Video Resurskr mott besök, neurologiskt, log	928 kr	1 039 kr
Video Resurskr mott besök, kommunik kartor, log	928 kr	1 039 kr
Telefonkontakt, Övriga	75 kr	75 kr
Chatt, logopedi	75 kr	75 kr
Tel uppföljning av stamningspatienter	613 kr	686 kr
Video, Gruppbesök, log	308 kr	345 kr
Video, Resurskr gruppbesök, cert LSVT, log	389 kr	436 kr
Videomöte, patientutbildning i grupp	308 kr	345 kr
Patientutbildning i grupp	411 kr	432 kr

Ekonomiska konsekvenser
Sammantaget bedöms de föreslagna åtgärderna innebära en kostnadsökning på cirka 17 miljoner kronor per år.
Förvaltningen bedömer att förslaget ryms inom ramen för nämndens budget för såväl 2026 som planåren till följd av att vårdkonsumtionsutvecklingen i flera av nämndens ansvarsområden varit lägre än förväntat

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget bedöms förbättra patientsäkerheten då högre ersättning ger möjlighet till mer tid för de patienter som har behov av mer vårdkrävande insatser. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att leverantörerna avser fullgöra uppdraget i enlighet med patientsäker vård.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget bedöms stödja förutsättningarna för jämställd och jämlik vård och har granskats utifrån ett funktionsrättsperspektiv. Införande av ersättning vid resor till och från hembesök förväntas ökade möjligheter för patienter att erbjudas en jämlik och jämställd vård i hela regionen.

Miljökonsekvenser
De föreslagna förändringarna i förfrågningsunderlaget bedöms inte påverka miljön i negativ riktning.

Administrativa konsekvenser
Beslutet väntas ge något ökad, men övergående, administration för både förvaltningen och leverantörerna sedvanliga för revidering och i samband med publicering av nytt förfrågningsunderlag och rapporteringsanvisningar.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-05-11